

Tillai Aurél szerzői estje 2015. november 28.

Bensőséges ünnepi hangversenyre gyűltek össze Pécssett a Kertvárosi Református Templomban, hogy szerzői estjén ünnepeljék *Tillai Aurél*, érdemes művész, professzor emeritus karnagyot 85. születésnapja alkalmából.

Dr. Páva Zsolt polgármester köszöntő levelét olvasták fel elsőként.

Tillai Aurél egész életpályáját az elhivatottság, a zenei művészet területén végzett nemes és sokoldalú tevékenység jellemezte. Nem csak a magyar kóruskultúra nagykövete, hanem a pécsi zenei kóruséleté, zeneszerzésé és zenepedagógiáé is.

1952-ben kezdte meg tanári pályafutását a Pécsi Tanárképző Főiskolán tanársegédi, adjunktusi, majd docensi pozíciók elnyerésével. 1979-1990 között főiskolai, majd 1990-től egyetemi tanár Janus Pannonius Tudományegyetemen, majd a Pécsi Tudományegyetemen. 1956-tól a Pécsi Pedagógiai Főiskola Kórusa, valamint az Egyetemi Kórus karnagya volt. 1958-ban alapította meg – Dobos Lászlóval együtt – a Pécsi Kamarakórust. 1965-től 1987-ig a Mecsek Kórust is vezette.

Hangszeres és vokális zeneműveket, tankönyveket, tanulmányokat, cikkeket írt. Kórusaival számos külföldi versenyen és fesztiválon vett részt, nyert díjakat. Számátalan koncert-utat tett. Megszámlálhatatlan rádió- és TV-felvétel készült vele. Munkájával megszületett 14 db. CD. Ateliereket vezetett, nemzetközi versenyeken zsűrizett. Kórusaival nemzetközi versenyeken 69 díjat kapott. Lemezei jelentek meg Magyarországon és Franciaországban. Zeneszerzőként is jelentős a teljesítménye. A Pécsi Kamarakórus idáig 45 művét mutatta be. Szerzeményei a magyar kórusirodalom jeles alkotásai.

Számtalan kitüntetése közül megemlítendő a Liszt Ferenc-díj, a Janus Pannonius-díj, SZOT-díj, a Kodály Emlékérem, a Pro Urbe Pécs-díj, a Grastyándíj, a Millecentenáriumi Díj, a Weiner Leó Zenepedagógiai díj, a Pécsi Kamarakórusal elnyert Magyar Örökség-díj, Csokonai-díj, a Kamarakórus 50. évfordulóján kapott KÓTA Életmű-díj, a Musica Sacra Egyházzenei Alapítvány a Kálvin-év alkalmából meghirdetett kórusmű-pályázatának I. díja, valamint a 2009 szeptember elsején, a Város Napján kapott Pro Civitate kitüntetés. A zenei művészet területén végzett nemes és sokoldalú tevékenységéért és kiemelkedő teljesítménye elismeréseként, kulturális értékeink megőrzéséért végzett kiemelkedő munkájáért, elvülhetetlen érdemeiért 2013-ban

elnyerte a Pécs Város Díszpolgára címet. Ugyanebben az évben kitüntették a Magyar Köztársaság Érdemes Művésze címmel is.

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetségének tiszteletbeli elnöke, a Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Fesztivál és a Pécs-baranyai Kóruszövetség elnöke, a Kodály- és a Bárdos Társaság tagja. 1990-1998 között a Pécs városi Közyűlés képviselője, 1994-1998 között a kulturális bizottság elnöke volt.

Elismerésre méltó mind karvezetői tevékenysége, amelynek során a legjobbak közé tudott kerülni és létre tudott hozni egy igazán elit, magas színvonalú kamarakórust, mind zenepedagógusként végzett sikeres és tanítványok seregét kinevelő munkássága, ami által megszülethetett egy egyéni stílusjegyekkel bíró kórusiskola.

Ámúlatra méltó zeneszerzői pályafutását mindig az elhivatottság jellemezte, és az általa komponált, rabul ejtő dallamok jóvoltából a magyar zenei élet számos jelentős művel gazdagodott.

Kívánom, hogy még hosszú évekig éljen tartalommal, eredményekben és sikerekben gazdag életet. Boldog 85. születésnapot kívánok!

A hangversenyen Tillai-kórusművek hangzottak fel, olyan kórusok előadásában, amelyek vezetői Tillai Aurél tanítványai voltak, vagy kórusában énekeltek.

Első fellépő: a **Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának Laudate Vegyeskara**. – Tillai Aurél maga is diákja volt a gimnáziumnak, amelynek kórusát hosszú időn keresztül barátja *Ivasivka Mátyás*, majd tanítványa *Nagy Ernő* vezetett. – A kórus jelenlegi karnagya *Havasi Gábor* egy időben tagja volt a Pécsi Kamarakórusnak. Előadásukban baranyai népdalok csendültek fel kórusra és zongorára feldolgozva „*Zengő felett*” címmel. A művet Ivasivka Mátyás felkérésére írta a szerző. A mű két nagyobb részből áll: egy betyárról szóló balladából és baranyai táncok füzéréből. Szólót énekelt: Gyimesi Viktor, zongorán közreműködött: Fodor Gabriella. Vezényelt: *Havasi Gábor*.

Második fellépő a **Komlói Pedagógus Kórus**. Alapítója és karnagya *Dr. Szabó Szabolcs*. Előadásukban először a szintén Ivasivka Mátyás felkérésére született *Pro pace* hangzott fel, a költő Janus Pannonius. A darab népszerűségére jellemző, hogy egy neves Fülöp-szigeteki Kórus egyik versenyszáma volt ez a mű a Debreceni Nemzetközi Kórusversenyen. Ezt követte a XX. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenyre íródott *Stabat Mater*, majd a *105. genfi zsoltár*. Vezényelt: *Dr. Szabó Szabolcs*.

Következett a **Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola Leánykara**, karnagyuk, *Rába Mária* aki szintén hosszú időn át tagja volt a Pécsi Kamarakórusnak. Gimnáziumi kórusával többször is részt vett az 5 évenként megrendezett Tillai-jubileumokon. Első műsorszámuk az *Italaulu* – Finn esti dal. A magyarországi evangélikus énekeskönyvbe átvett skandináviai énekek legközismertebbjének feldolgozása. Azt kö-

vette a *Frühlingsbotschaft* két tétele. Zongorán közreműködött: Bártfai Zsuzsanna, vezényelt: *Bontovicsné Rába Mária*.

– Az *Italaulu* vegyeskari változatát tartalmazza az a füzet, amely *Tillai Aurél* egyházi témájú kórusműveit foglalja össze. A kottás kötet a szerző születésnapja alkalmából most jelent meg, címe: **Fons amoris** – A szeretet forrása. A könyv húsz egyházi vegyeskart tartalmaz.

Tillai Aurél a koncert szünetében és a koncert végén dedikálta legújabb kórus kötetét. –

A következő kórus szereplését **köszöntők** előzték meg.

Elsőként a Pécsi Tudomány Egyetem nevében *dr. Lakner Tamás*, a Művészeti Kar dékánja szolt, majd *Kertész Attila* a Baranyi Kórus és Zenekari szövetség alelnöke. A Magyar Kórusok és Zenekarok Országos Szövetségének nevében *dr. Mindszenty Zsuzsanna* elnök mondott méltató szavakat, *dr. Márkusné Natter-Nád Klára* a Kodály Társaság üdvözlését hozta.

Baráti köszöntőt mondott *dr. Hoppál Péter*, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára.

A szünet előtti utolsó közreműködő volt a **Pécsi Egyetemi Kórus**, amelyet *Tillai Aurél* 1956-tól 2000-ig, 44 éven át vezetett. – A dalosok most, *dr. Lakner Tamás*, Liszt-díjas karnagy, vezetésével a *Zsoltárkantáta* három tételét adták elő kórus-zongora átiratban. – A Pécsi Kamarakórusnak írott darab oratorikus változatát nemrég a *Berkesi Sándor* vezényelte Cantus kórus adta elő Debrecenben, kora tavasszal pedig a fiatal *Erdélyi Dániel*, Budapesten a Pozsonyi úti Református templomban. – Az elhangzott tételek: A 130., a 137, és a 68. zsolnárból szóltak. Közreműködők: *Tillai Tímea* (ének) *dr. Vas Bence* (gitár) *Janzsó Ildikó* (cselló). Vezényelt: *dr. Lakner Tamás*

A szünet után a **Mecsek Kórus** szerepelt. Karnagyuk: *Kertész Attila* a legkiválóbb tanítványok doyen-je. – *Tillai Aurél* fiatalabb korában maga is 22 évig vezette a Mecsek Kórust. – Elsőként egy XVII. századi latin nyelvű karácsonyi ének feldolgozását adták elő: *Adeste fideles*.

A Kertész Attilának ajánlott művet ez alkalommal, *Balatoni Sándor*, a Prima Primissima-díj ifjúsági kategóriás karnagya vezényelte. Majd a *Mohácsi nótákat* hallottuk, mely kompozíció a Mohácsi Vegyeskarnak készült, – azt *Dr. Hoppál Péter* mutatta be 10 évvel ezelőtt, ebben a tempóban, a szerző 75. születésnapján. – Orgonán közreműködött: Szőke Szilvia, vezényelt: *Kertész Attila* Liszt-díjas karnagy.

A **Pécsi Leőwey Klára Nőikar** következett. A kórust *Dr. Szabó Szabolcs* a gimnázium egykori növendékeiből alapította meg néhány évvel ezelőtt. Műsoruk: A Pécsi Pius Templom kórusának és karnagyának Dobos Lászlónak ajánlott *Ave Maria* és a kamarakórus versenyre írt *Cantate Domino* a 98. zsoltár. Vezényelt: *Dr. Szabó Szabolcs*.

Rövid színpadi berendezést követve, bevonult a *Pécsi Kamarakórus*, előttük helyet foglalt a *zenekar*.

Ekkor szót kért a hangverseny kiváló műsorvezetője *Szászi János*
– *Kedves Közönségünk! Kérem, engedjék meg, hogy – rövid időre kilépve műsorvezetői szerepemből – felidézzem Tillai Aurélhoz és a Pécsi Kamarakórushoz fűződő, semmivel sem pótolható élményemet: Pontosan 40 éve, 1975-ben, a Pécsi Liszt Teremben ért először az a megtiszteltetés, hogy műsorvezetőként működhettem közre a kórus és karnagya varázslatos estjén. Ez a varázs bennem azóta is él... Kedves Aurél... Kedves dalosok... Köszönöm ezt a 40 évet! –*

Mi a közönség nevében köszönjük a hiteles és pontos tájékoztatást, amit a műsorvezető végig udvarias és elegáns módon tárt a közönség felé.

A hangverseny befejező műsorszáma, a **Pécsi Kamarakórus** előadásában: *Dicsőítő ének* (a TeDeum és a Cantate Domino szavaira). A felkérésre írt mű ezen a nyáron, a 2. *Pécsi Európa Cantat* nyitó hangversenyén hangzott el pécsi kórusok és a Pannon Filharmonikusok közreműködésével. A bemutatón – a Dóm téren – nagy együttessel megszólaló mű impozáns hatást keltett.

Ez alkalommal különleges hangszerelésben szólalt meg. A kamaraegyüttes közreműködői: Deák Márta – első hegedű, Barta Noémi – második hegedű, Jarosláv Murin – brácsa, Janzsó Ildikó – cselló, Győri Kornél – nagybőgő, Fodor Gabriella – zongora, Balatoni Sándor – orgona. Vezényelt: A 85 éves szerző, *Tillai Aurél* Liszt-díjas karnagy, érdemes művész. Saját bevallása szerint a mű hálaadás a gyorsan elmúlt szép évekért. E kisebb együttes előadása jól közvetítette a mű meghitt, bensőséges hangulatát.

A hangverseny nagyon nagy sikert aratott. A *zeneszerző* minden művén átizzott a humánus, a művészet feltétlen tisztelete, az értékek létrehozásának határozott megvalósítása. A kórusművek mind bizonyítják a szerzőnek mint *karvezetőnek* szoros kapcsolatát az énekesekkel, megértve, hogy a kórus tagjai hozzák létre a magas fokú produkciót. Tillai Aurélnak, mint *pedagógusnak* megvan az a képessége hogy minden értéket és tudást át tud adni, továbbítani tud tanítványainak. Ennek eredménye az a sok kiváló karnagy akik az Ő „iskolájába” jártak. Ezen a hangversenyen ŐK is ezt bizonyították.

Így váltak valóra Kodály Zoltán 1945-ben Pécsen mondott szavai: „*Pécs magyar zeneváros*”.

Márkusné Natter-Nád Klára

